

Tines de la Sala

Navàs

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Sector sud-est del terme municipal. Parròquia de Sant Cugat del Racó
Emplaçament Ctra de Viver (BV-4235) al km 3,3 camí direcció sud i seguir les indicacions dels rètols cap a l'Estruch. Poc abans d'arribar a aquesta masia camí direcció NW que passa per les ruïnes de St Pere de l'Alou. Després de les ruïnes uns 800 m.
Alçada: 473

Coordenades:

Latitud: 41.91493
Longitud: 1.82165
UTM Est (X): 402281
UTM Nord (Y): 4641002

Classificació

Número de fitxa 08141 - 355
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Medieval Modern
Segle XI-XVIII
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Element reutilitzat com a dipòsit i mancat de conservació.
Protecció Legal
Tipus de protecció: BPU
Observacions protecció: Pla Especial Urbanístic de Protecció del patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, històrics i ambientals de Navàs (Bages), 2018, amb el núm. 40.BARP (fitxa genèrica sobre tines premses i altres estructures excavades a la roca). Nivell 1. Integral.
Data aprovació: dc., 20/02/2019 - 12:00
Accés Fàcil
Ús actual: Productiu
Titularitat Privada

Titular: 08140A007000350000IJ

Fitxes associades:

La Sala

Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana

Data de registre de la dj., 01/07/2021 - 15:40

fitxa:

Descripció

Conjunt amb dues tines excavades a la roca i una premsa o trull, de tradició medieval, que es troben 50 m al nord de la masia de la Sala. La primera queda tancada dins d'una construcció que servia per aixoplugar-la. Consta de la tina pròpiament, de planta circular i de major profunditat i, al seu costat, el "follador" o funyador, que era una cavitat més petita i menys fonda on es trepitjava el raïm. A la banda nord hi ha el forat de la boixa per on desguassava la tina, junt a unes escales que hi condueixen.

Ja en època moderna aquesta tina es va reutilitzar i aleshores s'hi van fer canvis. S'aixecà la construcció del cobert que passa per damunt del follador i el deixa inutilitzat, mentre que a la vora de la tina s'hi va fer un rebaix que permetia recolzar-hi el brescat, que són les fustes que anaven situades al damunt i que, en les tines modernes, és on s'aixafava la verema. Així doncs, aquesta és una tina d'origen medieval que, en època moderna (probablement als segles XVII-XVIII), s'adaptà als canvis que facilitaven els treballs d'elaboració del vi.

La tina número dos es troba pocs metres al nord. És una tina excavada en un bloc de roca, amb la boixa en un dels costats, junt a unes escales picades a la roca que hi condueixen.

Uns metres al nord hi ha els encaixos corresponents a un trull o premsa de biga (trull de la Sala 2). Actualment la part superior, on hi ha la plataforma central, és totalment coberta per la vegetació i no és visible.

Observacions:

En aquesta zona propera al Pla de Sant Pere trobem un gran nombre de tines, trulls o premses excavades a la roca de tradició medieval, molt probablement utilitzades en els treballs vitivinícoles. Molts d'aquests elements han estat estudiats en el llibre dels germans COROMINES (2017) i, quan és així, seguim la denominació que ells proposen. En aquest cas ells diferencien entre la Tina de la Sala 1 i 2, i Trull de la Sala 2.

Història

Aquest és un exemple molt interessant que il·lustra l'evolució en les tasques d'elaboració del vi, des de les tines medievals, compostes per tina i follador, fins a les tines d'època moderna quan, a l'entorn dels segles XVII-XVIII, s'introduí el brescat que permetia aixafar el raïm directament sobre la tina. El conjunt es van continuar utilitzant fins els anys de la fil·loxera. Després les tines s'adaptaren com a dipòsits d'aigua i per això es van impermeabilitzar amb ciment.

Bibliografia

COROMINAS CAMP, Ramon i Jaume (2017). Premses, tines i trulls medievals al Berguedà, nord del Bages i part del Solsonès. Antics testimonis de com es feia el vi a l'edat mitjana. Centre d'Estudis del Bages; Àmbit de Recerques del Berguedà, p. 366-368, 320-323, 402-403.

ESTRUCH, Maria. "Les pedres que parlen al racó de Sant Cugat: tines , folladors, premses, sitges i tombes", Arrels (blog internet)

Enllaços d'interès:

[Blog de Maria Estruch "Arrels"](#)

